

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2020-12968
Den 9. november 2020

Uformel videokonference for EU's udviklingsministre den 23. november 2020

SAMLENOTAT

1. Gældsholdbarhed /gældslettelse	2
2. Ligestilling mellem kønnene	4

1. Gældsholdbarhed / gældslettelse

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

EU's udviklingsministre ventes at drøfte en fælles EU-tilgang til gældsholdbarhed og gældslettelse i udviklingslandene, der aktualiseres af COVID-19-krisen. Det ventes også, at udviklingsministrene bredt skal drøfte, hvordan EU gennem en fælles EU-tilgang kan understøtte en multilateral ramme for gældsbehandling, der sikrer, at gældslettelsesinitiativer reelt frigør de formodne ressourcer til at understøtte udviklingslandenes opfyldelse af verdensmålene.

2. Baggrund

Allerede inden COVID-19-krisen var flere udviklingslande plaget af stigende gældsudfordringer, men COVID-19-krisen har skabt fornyet behov for at øge det økonomiske råderum i de fattigste lande med stor offentlig gæld. Derfor blev G20 og Parisklubben (sammenslutningen af vestlige kreditorlande, inkl. Danmark, der koordinerer indsatser på gældsområdet) i april enige om gældslettelsesinitiativet, Debt Service Suspension Initiative (DSSI). DSSI giver mulighed for at sætte betalinger af afdrag og renter på pause frem til udgangen af 2020. I oktober er man blevet enige om at forlænge initiativet til og med juni 2021. Under DSSI er gældsbetalinger på ca. 5 mia. USD blevet udsat, svarende til 75% af den bilaterale gæld, der er omfattet af initiativet. Det er vigtigt, at landene bruger de frigjorte midler til COVID-relaterede behov, herunder bl.a. sundhedstiltag, sociale sikkerhedsnet og bæredygtig økonomisk genopbygning. Verdensbanken og Den Internationale Valutafond (IMF) følger landenes anvendelse af midlerne, hvilket øger gennemsigtigheden på gældsområdet.

Foruden DSSI arbejder Parisklubben og G20 endvidere på en multilateral ramme for behandling af udviklingslandes gældsudfordringer. Det centrale princip er, at fremtidig gældslettelse skal ske med afsæt i de enkelte landes situationer og i tæt dialog med både Verdensbanken og IMF. Desuden er det vigtigt, at alle kreditorer inddrages. Udviklingslandenes gæld fordeler sig på en bredere gruppe kreditorer end tidligere. I 2019 stod Kina for godt en tredjedel af udviklingslandenes samlede bilaterale gæld. Desuden spiller private kreditorer nu en betydelig rolle. Det er derfor vigtigt at have en bred aftale om gældsbehandling for lande i gældsvanskeligheder. I Parisklubben og G20 arbejdes der for bred og retfærdig byrdefordeling mellem både bilaterale og private kreditorer.

Det Europæiske Råd bakkede i konklusionerne fra d. 15. oktober 2020 op om den internationale gældslettelsesindsats i afrikanske lande. Det Europæiske Råd anmodede i den forbindelse Rådet om at udarbejde en fælles EU-tilgang til indsatsen.

3. Formål og indhold

Formålet er at drøfte igangværende initiativer på gældsområdet, herunder en fælles EU-tilgang, samt hvordan en sådan tilgang kan understøtte eksisterende multilaterale initiativer. Det ventes, at økonomikommissær Paolo Gentiloni og administrerende direktør i den Internationale Valutafond (IMF) Kristalina Georgieva vil orientere om igangværende initiativer på

gældsområdet. Der forventes en bred drøftelse af initiativer og instrumenter, som understøtter, at gældslettelse frigør de fornødne ressourcer til at understøtte opfyldelse af verdensmålene.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der blandt EU's medlemslande er generel opbakning til at støtte en multilateral proces for gældslettelse, der favner en bred kreds af kreditorlande. Der kan ventes at være forskellige holdninger til, i hvilke internationale fora drøftelser om gældslettelse er bedst forankret.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter et bredt multilateralt samarbejde på gældsordningen forankret i Parisklubben, hvor gældsudfordringer i udviklingslande håndteres med udgangspunkt i de enkelte landes situationer. Regeringen arbejder for bred kreditordeltagelse, styrket gennemsigtighed og god regeringsførelse i udviklingslande som centrale principper i en aftale for fremtidig gældsbehandling. Der lægges bl.a. vægt på at sikre holdbare offentlige finanser til gavn for hele befolkningen i udviklingslandene.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen er ikke tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg.

2. Ligestilling mellem kønnene

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Den uformelle videokonference for EU's udviklingsministre forventes at have en generel drøftelse af EU's indsats for at fremme ligestilling i EU's udviklingssamarbejde.

2. Baggrund

Der forudses en generel drøftelse af EU's eksterne indsatser vedr. ligestilling mellem kønnene. Rådet vedtog i 2010 den første handlingsplan om EU's indsatser for kvinder og pigers rettigheder og ligestilling i EU's udviklingssamarbejde. Den blev afløst af anden handlingsplan i 2015. Denne drøftelse forventes at relatere sig til EU's kommende og tredje handlingsplan, Gender Action Plan III (GAP III), som Kommissionen og EU's fælles udenrigstjeneste ventes at offentliggøre efter videokonferencen.

2020 markerer 25-året for vedtagelsen af Beijing-erklæringen og dens handlingsplan for ligestilling og kvinder og pigers rettigheder. Jubilæet sker i lyset af et stigende globalt pres mod kvinder og pigers rettigheder, som risikerer at rulle årtiers fremskridt tilbage. Især spørgsmål om kønsidentitet samt kvinders og pigers seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder (SRSR), herunder adgang til sikker abort, møder stærk modstand fra en række værdikonservative lande.

Det gælder også inden for EU, hvor enkelte medlemslande modsætter sig anvendelsen af det brede begreb for ligestilling mellem kønnene, "gender equality", som kan oversættes til det danske "ligestilling mellem kønnene" i flere sammenhænge. De ønsker derimod anvendelse af den binære kønsopfattelse, "ligestilling mellem mænd og kvinder". Samtidig ses der stigende modstand ift. anvendelsen af den samlede SRSR-betegnelse, da dette bl.a. også omfatter seksualundervisning og i dansk optik adgang til sikker abort. Det udfordrer EU's historisk ambitiøse tilgang til ligestilling og kvinder og pigers rettigheder i EU's eksterne arbejde.

Fællesmeddelelsen om GAP III forventes offentliggjort den 24. november 2020, umiddelbart efter videokonferencen for EU's udviklingsministre den 23. november. Det er forventningen, at Rådet efterfølgende vil vedtage rådskonklusioner om GAP III.

3. Formål og indhold

Der forventes på den uformelle videokonference for EU's udviklingsministre en generel udveksling om indsatsen for fremme af pigers og kvinders rettigheder og ligestilling i EU's eksterne indsatser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Sagen er generelt ganske højt på en række medlemslandes udviklingspolitiske dagsorden, herunder Belgien, Danmark, Finland, Frankrig, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Sverige, og Tyskland og ofte bakket op af Cypren, Portugal, Slovenien og Østrig. Det er forventningen, at langt størstedelen af EU's medlemslande fortsat vil bakke op om en ambitiøs tilgang til ligestilling og kvinder og pigers rettigheder, der af langt de fleste medlemslande anses som en del af EU's fundamentale kerneværdier. Polen og Ungarn - lejlighedsvist bakket op af Bulgarien og Slovakiet - må forventes at arbejde for en mere værdikonservativ tilgang til emnet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker generelt at fremme ligestilling, kvinders og pigers rettigheder og SRSR i udviklingssamarbejdet og eksterne indsatser, herunder også gennem EU's udviklingssamarbejde og eksterne indsatser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

En generel drøftelse af ligestilling har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering hhv. den 22. maj 2015 og 23. oktober 2015.